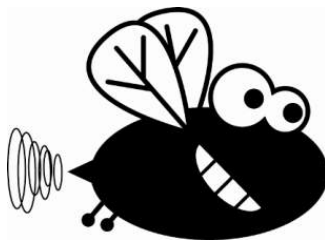

INSPIRATIEGIDS SCHATTEN VAN Vlieg 2017

HOE MAAK IK EEN SCHATTENZOEKTOCHT?

INHOUDSTAFEL

Welkom	2
Je eerste keer schatten van Vlieg	3
Hoe bouw ik een schattenjacht op?	3
Stap 1: Stippel een route uit	3
Stap 2 Opdrachten verzinnen	5
2.1 Twintig leuke geuopdrachten	5
2.2 Zelf opdrachten maken	16
Opdrachten voor verschillende leeftijden	19
Educatieve hulplijnen	21
Samenwerken met andere partners	21
Communiceren over je zoektocht	21
Belangrijke deadlines & hulpmiddelen	21
Vragen	21

WELKOM

Fijn dat je deelneemt aan Schatten van Vlieg 2017 en dat je tijdens de zomer dus extra inzet op families. De zomervakantie is namelijk de periode van het jaar waarin gezinnen de meeste tijd met elkaar doorbrengen. En wist je dat maar liefst 45% van de Belgen hun zomervakantie regelmatig thuis doorbrengt? Thuis... dat is dus in jouw gemeente.

Met de zomeractie Schatten van Vlieg moedigen we families aan om eropuit te trekken en het vrijetijdsaanbod in hun buurt te ontdekken. De zomeractie van Vlieg is er voor gezinnen met kinderen, oma's en opa's die met de kleinkinderen op stap willen gaan, tantes of nonkels die met de neefjes en nichtjes een uitstapje willen doen,... Een schattenzoektocht is een laagdrempelige en daarom ideale formule om families kennis te laten maken met jouw cultuurhuis of gemeente.

Elk jaar zorgt Vlieg voor een thema bij de zomeractie. Uit evaluaties van verschillende deelnemers bleek dat een thema de locaties de kans geeft om hun zoektocht in een nieuw jasje te steken en om hun locatie anders te bekijken. Bovendien blijkt ook dat schattenzoekers eens ze de smaak te pakken hebben vaak het jaar nadien opnieuw schattenjagen. Dankzij de verfrissende insteek van het thema ontdekken ze elk jaar een verrassend nieuwe zoektocht. Daarnaast zoeken kinderen gemiddeld tussen de 1 en 3 schatten per jaar. Als je inspeelt op het thema ontdekken kinderen een rode draad tussen de locaties en een verband met de items in de schatkisten. Genoeg redenen dus om met geur, het thema van 2017, aan de slag te gaan.

Geur heeft een invloed op je gewaarwording en op de aanmaak van een herinnering. Geur maakt het leven en ook de cultuurbeleving intenser. Het maakt onmiddellijk reacties los en is dus een leuke en toegankelijke manier om kinderen met kunst en cultuur in contact te brengen. Maar hoe ga je nu in hemelsnaam aan de slag met het thema geur? En hoe ziet zo'n zoektocht er dan uit? Wel, deze gids vol inspiratie, tips en voorbeeldopdrachten is jouw leidraad om een succesvolle zoektocht te maken. Alle voorbeelden zijn vrij te gebruiken en mogen natuurlijk aangepast worden om de troeven van jouw huis extra in de kijker te zetten.

JE EERSTE KEER SCHATTEN VAN Vlieg

Is het de eerste keer dat je deelneemt? Dan kan je alles over de actie nalezen op [deze pagina voor nieuwkomers](#). Aan de hand van vijf stappen gidsen we je door je eerste keer Schatten van Vlieg. Ook kan deze gids een handige leidraad en inspiratiebron zijn. Heb je nog vragen? Neem dan zeker een kijkje in onze '[Veelgestelde vragen-lijst](#)'.

HOE BOUW IK EEN SCHATTENJACHT OP?

Met de Schatten van Vlieg overtuig je gezinnen om een bezoek te brengen aan jouw cultuurhuis of gemeente. Ze volgen een **route** door jouw locatie die uitmondt in de vindplaats van de schatkist. Aan de hand van interactieve en educatieve **opdrachten** rond geur kan je de blik van families vertragen en hen écht laten stilstaan bij je collectie en locatie.

STAP 1: STIPPEL EEN ROUTE UIT

Denk goed na welke werken of plekken je in de kijker wil zetten en probeer de troeven van je gemeente of cultuurhuis uit te spelen in functie van het thema geur. Stippel een route uit van de ene plek of werk naar de andere en bedenk hoe je de families van de ene opdracht naar de andere leidt. Dat kan aan de hand van een schatkaart, een plannetje, een flyer of opdrachtenboekje of symbolen, vliegjes of tips in de ruimte zelf. Je kan het thema uiteraard in je opdrachten zelf verwerken. Maar je kan het thema ook doortrekken naar de route die gezinnen afleggen (een geurspoor) of de verstopplaats van de schatkist (de geur van de schat).

Een geurspoor

Je kan de te volgen route aangeven door een spoor met essentiële oliën te maken op de grond. Of je kan op de route waarlangs je de schattenjagers wil laten lopen, verschillende voorwerpen verstoppen met dezelfde geur. Op deze plekken waar de schattenjagers een geur ontdekken, vinden ze een opdracht. Zo leid je ze van de ene plek naar de andere en uiteindelijk naar de schat. Je kan de schattenjagers ook de opdracht geven om te wandelen tot ze de geur van aardbei ruiken. Daar vinden ze dan een opdracht. Daarna wandelen ze tot ze de geur van gras ruiken en daar vinden ze een nieuwe opdracht.¹

Wat heb je nodig?

Voorwerpen met een geur. Ofwel verschillende geuren, ofwel gelijkaardige: bijvoorbeeld een arbre magique met sinaasappel geur, een echte sinaasappel, appelsiensnoepjes, een glas fruitsap, een geurverstuiver die een geur verspreidt als er iemand passeert...

¹ Afbeelding © Peter de Cupere Smell Lab, 2016

De geur van de schat

Verstop aan het einde van het parcours de schatkist met een geurtje.

Wat heb je nodig?

Plaats een luchtverfrisser (of iets anders dat een geur verspreidt) in de buurt van de schatkist en laat de schattenjagers weten welke geur ze moeten zoeken om bij de schatkist te komen.

Hoe laat je de schattenjagers weten welke geur ze moeten zoeken? Dat kan op allerlei manieren. We geven hieronder alvast enkele opties.

- ★ Je kan de schattenjagers bij elke opdracht een letter geven van de geur die ze op het einde moeten zoeken. Je kan werken met gesloten vragen, waarbij kinderen telkens een letter vinden in het antwoord op de vraag. Wanneer ze alle opdrachten uitgevoerd hebben en dus alle letters verzameld hebben, kunnen ze hiermee een woord vormen. Het woord kan dan bijvoorbeeld een geur zijn. Laat hen deze geur zoeken om de schat te vinden.
- ★ Je kan de schattenjagers bij elke opdracht een letter geven en toch werken met open vragen. Dit wakkert de creativiteit van de kinderen aan en laat ze even stilstaan bij het thema geur of bij je collectie. Je kan bijvoorbeeld bij elke opdracht een letter ophangen. Dan krijgen kinderen de letter los van het feit dat het antwoord juist of fout is.
- ★ Je kan ook werken met stempels bij elke opdracht. Geef elke opdracht een nummertje en een letterstempel. Wanneer kinderen de een opdracht uitvoeren, kunnen ze zelf een stempel toevoegen aan het nummertje van die opdracht op de stempelkaart. Alles alle letters (van alle opdrachten) op de kaart ingevuld zijn, krijgen de kinderen een hint naar de verstopplaats van de schatkist.²
- ★ Je kan de schattenjagers bij de laatste opdracht laten weten welke geur ze moeten zoeken om bij de schat te komen. De geur kan het antwoord op vraag zijn, of je kan de tip geven en een open vraag stellen.

TIP: Zorg dat er voldoende materiaal in de schatkist zit voor alle kinderen en vul de kist regelmatig aan. [Ontdek hier wat dit jaar in de schatkist zit.](#) Het is fijn voor de kinderen als er effectief een schatkist verstopt zit, en niet een briefje dat ze naar de balie stuurt om hun schat in ontvangst te nemen. Het spelplezier wordt groter als de schat goed verstopt zit. Er is heel wat herhaalbezoek dus verstop de schatkist elk jaar op een andere plaats.

² Idee en afbeelding stempelkaart: Edouard

STAP 2: OPDRACHTEN VERZINNEN

In de zomer zitten families helemaal in een vakantiestemming. Profiteer mee van deze periode waarin plezier voorop staat en vermijd schoolse opdrachten en een schoolse layout. Bedenk een vijf- tot tiental opdrachten gelinkt aan je collectie, locatie of gemeente. Variëer denk en doe-vragen voor kinderen tussen 3 en 12 jaar en durf voor open vragen gaan. Die zijn zeker zo tof en wakkeren de creativiteit aan.

Ter inspiratie presenteren we in deze gids **20 gevarieerde geuopdrachten**. Er zijn opdrachten die je kan linken aan jouw collectie of locatie en opdrachten die geen link hebben. De opdrachten zonder link kan je verweven in je zoektocht, maar je kan ze ook voor of na je zoektocht aanbieden. Je kan ze bijvoorbeeld als proevertje aanbieden (in scholen, op de speelpleinwerking,...) om zo kinderen warm te maken voor je zoektocht en het thema geur. Of je kan ze op je locatie zelf aanbieden, maar dan bijvoorbeeld zonder dat families entreegeld moeten betalen. Je kan de opdrachten ook na je zoektocht aanbieden zodat families die wat extra tijd hebben zich bij jou extra kunnen verdiepen in het thema.

We laten jullie ook kennismaken met de de **mindmap methodiek** die wij gebruiken als we ons verdiepen in een nieuw thema. Dat kan een houvast zijn als je **zelf opdrachten** gaat **verzinnen**.

2.1 Twintig leuke geuopdrachten

Sommige van de voorbeeldopdrachten vergen meer voorbereidingstijd en materiaal dan de andere. Je kan de moeilijkheidsgraad herkennen aan het aantal Vliegjes.

Heeft kunst een geur?

Nodig:

Een schilderij/kunstwerk/installatie uit jouw collectie.

Opdracht:

- ★ Wat zie je hier? Wat gebeurt er in dit kunstwerk? Heeft het kunstwerk een geur als je er aan ruikt?
- ★ Als de dingen in dit kunstwerk echt zouden zijn, hoe zou het kunstwerk dan ruiken? Denk je aan fijne geuren? Of slechte geuren? Donkere geuren? Of lichte geuren? Sterke geuren? Of zachte geuren?
- ★ Kan je drie verschillende geuren bedenken bij dit kunstwerk?

Schrijf je idee en je voornaam op een post-it en laat hem achter naast het schilderij. Degene die na je komt kan jouw idee dan lezen. Als jij de post-its van anderen leest, komen dezelfde dingen dan vaak terug of zijn het andere geuren? Hoe zou dit komen? ³

³ Afbeelding ter illustratie: Kunstwerk van Berlinde de Bruyckere in S.M.A.K.

Geuren en culturen

Nodig:

Stukken uit de collectie die over interculturaliteit, andere landen of vakanties gaan. Boeken waarvan het thema exotisch is.

Opdracht:

Kijk goed naar dit kunstwerk/boek.

- ★ Aan welke plaats doet dit voorwerp je denken? Deze vraag kan een hulp zijn voor de kleinsten: Een plaats in België of een ander land?
- ★ Hebben ze andere geuren in dit land? Ken je deze geuren?
- ★ Heeft België een geur? Welke geur vind je bij België passen?
- ★ Kom je zelf uit een ander land dan België? Zijn er verschillen tussen jouw thuisland of dat van je ouders en België?
- ★ Welk land verbind je met welke geur? Zou het in Italië naar pizza ruiken?

Wist je dat...we in de Nederlandse taal bijna geen woorden hebben om geuren te omschrijven. De meeste woorden die we kennen gaan niet alleen over geur maar beschrijven ook een smaak of een voorwerp, zoals zoet of citroen-fris. Muf is een van de enige woorden speciaal voor geur. Kan je een naam bedenken voor jouw lievelingsgeur zonder dat die naar iets anders verwijst?

Heeft een gebouw een eigen geur?

Je kan kinderen met deze opdracht de kans geven op locaties in het gebouw te komen waar ze normaal geen toegang tot hebben.

Opdracht:

Wandel door het gebouw. Sta op verschillende plekken even stil bij de geur die er hangt.

- ★ Ruikt de zolder hetzelfde als de kelder? Hebben de verschillende ruimtes een andere geur?
- ★ Wat was jouw favoriete (geur)plek in het gebouw? Waarom?
- ★ Als een gebouw een mens zou zijn welke plek zou dan de oksel zijn? Of de voeten? En welke plek zou de neus zijn? μ

Het ruikt hier naar... boeken !

Opdracht:

Kies een boek uit de rekken. Open een boek en ruik eraan.

...the smell

- ★ Heeft het boek een speciale geur? Vind je dit een lekkere geur of net niet?
- ★ Lees jij graag boeken of niet? Welke geur heeft jouw lievelingsboek?
- ★ Vind je het fijner om een echt boek te lezen of lees je liever op een tablet? Waarom?
- ★ Heeft dit boek een andere geur dan een boek dat je in de winkel koopt?
- ★ Zie je ook een oud boek in het rek? Ruikt dat anders? Wat is de geur van een oud boek? Verzin hier een woord voor? ⁴

De bloemenweide

Nodig:

Bloemen in de kruiden- of plantentuin, in het park of in de tuin van je cultuurhuis die eigenlijk niet zo'n lekkere geur hebben zoals bijvoorbeeld lelies.⁵

Opdracht:

Zie je de grote kelkachtige bloemen? Dit zijn lelies.

- ★ Voordat je eraan gaat ruiken, welke geur denk je dat lelies hebben?
- ★ Zou dit een geur zijn waar je blij van wordt? Of zou het eerder een trieste geur zijn?

Ruik maar aan de lelie.

- ★ Wat vind je van de geur?
- ★ Had je deze geur verwacht? Wil jij lelies in je huis?

Wist je dat... bloemen die een smerige geur verspreiden, waarschijnlijk mikken op vliegen?

Bloemen maken hun geur (en kleur) niet voor ons plezier, maar voor het hunne. Ze willen er insecten mee aantrekken die de bloemen komen bevruchten. Elke bloem heeft een ander geurtje of kleurtje om een specifieke insect aan te trekken. Zo zien bijen bijvoorbeeld geen rood, dus die lok je beter met blauw of violet. Bloemen die een smerige geur verspreiden, mikken waarschijnlijk op vliegen en bloemen die zich specialiseerden in nachtvlinders beginnen pas 's avonds een geurtje te verspreiden en zijn meestal wit (dat valt beter op in het donker). Na het bezoek van de insecten, stoppen alle bloemen met hun geur te verspreiden.⁶

⁴ Bron afbeelding 'The smell': Bron: <http://www.funnyhappyquote.com/>

⁵ Bron afbeelding lelies: http://www.tuinadvies.be/artikels/lelie_soorten_lelies.htm

⁶ <https://www.technopolis.be/nl/fiche/weetjes/dieren-en-planten/hoe-lang-blijft-een-roos-geuren/>

WC-geurtje

Deze opdracht (en dus een toiletbezoek) kan je in je route integreren of je kan ze als surplus zien los van je zoektocht om de bezoekers extra te prikkelen rond het thema geur.

Nodig:

- ★ Iets dat een goede (of onverwachte) geur verspreid in de toiletten van je locatie. Hang bijvoorbeeld buideltjes met koffiegruis of vers gemaaid gras op in de toiletten.
- ★ Twee briefjes op de deur van de toiletten (eentje dat zichtbaar is wanneer de kinderen naar binnen gaan en eentje dat zichtbaar is wanneer ze naar buiten gaan).

Opdracht:

1. Hang volgende vragen op kinderhoogte op zodat de schattenjagers ze zien net voor ze de toiletten binnengaan. "Vind je de toiletten een leuke plek? Hoe komt dat? Hoe denk je dat het hierbinnen zal ruiken?"
2. Hang ook een papiertje op dat kinderen zien wanneer ze weer naar buiten gaan. "Had je deze geur verwacht?".

Beestenboel in de Bib

Nodig:

Een stapeltje boeken met foto's van verschillende dieren.

Opdracht:

Zet in je opdrachtenboekje een plaatsbeschrijving van de plaats waar de schattenjagers de boeken kunnen vinden en maak een boekentafel met een stapel dierenboeken.

'Valt er jou iets op aan de boeken (die op deze tafel liggen)? (Er staan overal dieren in.) Zoek in de boeken een olifant, brulaap, mug, mol en een hond en ontdek op die plek in het boek een leuk weetje en een opdracht.

Wist je dat...... dieren een beter reukvermogen hebben dan mensen? Olifanten hebben het allerbeste reukvermogen van het hele dierenrijk. Zou dat door die lange slurf komen? Brulapen hebben dan weer een heel slechte reukzin. Het zijn een van de weinige apen die kleuren kunnen zien, andere apen zien de dingen vaak in zwart-wit. Omdat brulapen kleuren kunnen zien is hun reukzin veel minder goed ontwikkeld.

Mogelijke uitbreidingen

- ★ Muggen kunnen mensen tot op een afstand van 100 meter ruiken. Kan jij zelf ook geuren van op een verre afstand ruiken net zoals de mug? Je kan zelf een voorwerp met een geurtje op de tafel leggen, of verstoppen in bib. Vraag de kinderen vanaf welke afstand ze het voorwerp niet meer ruiken en laat ze daar een stukje tape op de grond kleven.
- ★ Een mol ziet bijna niets, dus hij moet zijn neus gebruiken als gps. Doe een blinddoek aan, maak je heel erg klein en snuffel als een molletje door de bibliotheek. Welke geuren kun jij herkennen?
- ★ Honden kunnen veel beter ruiken dan mensen. Een hond heeft een grotere neus dan een mens, tenminste een groter oppervlakte dat bedekt is met cellen en zenuwen. Met die cellen en zenuwen kun je ruiken. Naast ruiken, reinigt je neus ingeademde lucht. In je neus zit een vochtig slijmvlies om je de lucht die je inademt te reinigen. Een hond heeft een groter slijmvlies en dat geeft meer vocht. Al dat vocht houdt de neus schoon én zorgt ervoor dat de hond goed kan ruiken. Misschien ruik je nog beter als je je neus nat maakt, zoals de snuit van een hond?
- ★ Open vragen: Als je zelf een dier was, welk dier zou je dan willen zijn? Waarom zou jouw reukzin dan belangrijk zijn?

Hoe ruikt een kunstwerk?

Nodig:

- ★ Afsluitbare potjes waarin de inhoud niet zichtbaar is
- ★ Geurige materialen voor in de potjes: boetseerlei, snoepjes, wasverzachter, citroensap, verse of gedroogde kruiden (munt, kruidnagel), theezakjes, modder, houtschilfers, azijn, koffie, ui, gras, stukje kaas, verf,...

Opdracht:

- ★ Bekijk het kunstwerk. Hoe zou het ruiken op plek die is afgebeeld?
- ★ Draai een van de potjes open en ruik aan wat er in het potje zit. Waar doet deze geur je aan denken? Wanneer heb je deze geur voor het laatste geroken?
- ★ Past deze geur bij het kunstwerk? Waarom?
- ★ Welke geuren zouden er nog bij passen? Zoek het potje dat volgens jou het best bij het kunstwerk past. Schrijf op een post-it welke geuren dat volgens jou zijn en waarom.

Geurmemory

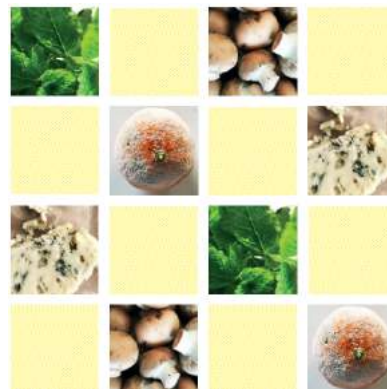

Nodig:

Een tiental kaartjes met afbeeldingen/foto's van geurende voorwerpen of materialen, eventueel voorzien van een geplastificeerd laagje. Zorg dat van elke variant twee identieke kaartjes hebt.

Opdracht:

Leg alle kaartjes met de afbeeldingen naar beneden op tafel. Daarna mag je om beurten twee kaartjes omdraaien. Zijn de beide afbeeldingen gelijk, dan mag je de kaartjes in je bezit nemen en nog een keer draaien. Zijn de afbeeldingen ongelijk dan draai je de afbeeldingen weer naar onderen. Je moet wel onthouden waar elk plaatje ligt. Wie op het einde de meeste kaartjes heeft, die heeft gewonnen.

Uitbreidingen (eventueel voor oudere kinderen):

- ★ Je kan allemaal verschillende afbeeldingen op de tafel leggen.
- ★ Je kan ook een mix van beelden, woorden en symbolen maken. (Een foto van tandpasta en munt, de woorden fris, prikkelend en proper, een symbooltje van een tandelbortsel,...)
- ★ Laat de kinderen paren zoeken die volgens hen bij elkaar passen. ⁷

Raad het geurtje

Nodig:

- ★ Kies 5 kunstwerken/installaties/ boeken... uit je collectie.
- ★ Maak kaarten met 10 verschillende geuren of woorden in verband met geur. (Zoet, pittig, stank, muf, nevelig,...)
- ★ Geef de schattenjagers aan het begin van de zoektocht deze kaarten mee.

Opdracht:

Onderweg naar de schatkist zal je verschillende kunstwerken tegenkomen. Sta even bij deze werken stil.

Op je kaartje staan verschillende woorden over geur.

- ★ Welke geur past bij het kunstwerk? Waarom vind je dat?
- ★ Ken je een beter of een ander woord dat bij dit kunstwerk past?

Naast het kunstwerk liggen post-its, noteer de geur die volgens jou het beste past op deze post-it, en laat hem achter voor toekomstige schattenjagers. ⁸

⁷ Idee en afbeeldingen geurmemory: Eduart

⁸ Bron afbeelding: <http://www.rauschenbergfoundation.org/art/art-in-context/monogram>

Snuffeltafel

Nodig:

- ★ Een grote tafel
- ★ Kookboeken
- ★ Briefjes met opdrachten en open vragen
- ★ Eventueel echte etenswaren

Opdracht:

Leg de kookboeken (al dan niet aangevuld met echte etenswaren) samen met de briefjes/opdrachten op de snuffeltafel.

- ★ Lust jij alles wat je ziet? Welke geur zou jij aan deze pagina of aan dit recept geven?
- ★ Vertel over de geur van het eten zonder de naam ervan te gebruiken. Vertel bijvoorbeeld hoe een banaan ruikt, zonder dat je het woord banaan gebruikt.
- ★ Maak een recept waar alleen de geur van het eten belangrijk is en niet de smaak. Wat zou jij combineren?
- ★ Welke geur wekt bij jou een hongergevoel op? Van welke geur komt bij jou het water in de mond? Aan welke geur kan jij niet weerstaan?
- ★ Kan je je een geur inbeelden die past bij je grootouders?
- ★ Welke geurherinnering doet je blozen?

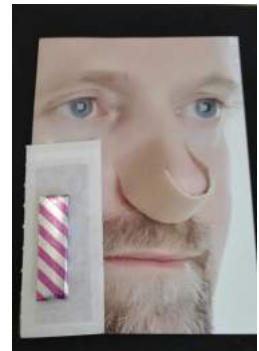
Wist je dat... je smaak afhankelijk is van wat je precies ruikt. Als je niet kan ruiken, verlies je ook 90% van je smaakzin. Vraag je ouders thuis maar eens om je vijf dingen te laten proeven terwijl je geblinddoekt bent. Wat lust je wel en wat niet? Is dat hetzelfde zonder blinddoek?

Kan geur je perceptie beïnvloeden?

Nodig:

- ★ Twee kauwgommen: eentje met muntsmaak in een blauw papiertje en eentje met aardbeiensmaak in een rood papiertje
- ★ Pleister
- ★ Kunstwerk in aparte ruimte of achter een doek of gordijn. ⁹

Opdracht:

- ★ Neem zelf de kauwgom in het blauwe papiertje in je mond en geef je mama, zus, broer of vriend de kauwgom in het rode papiertje.
- ★ Kauw allebei een minuut op jullie kauwgom.
- ★ Neem de kauwgom uit je mond en plaats hem met behulp van de pleister onder je neus.
- ★ Kijk nu samen naar het kunstwerk. Wat zie? Wat vind je van het kunstwerk? Schrijf het op een papiertje en doe daarna de pleister met de kauwgom weer af.
- ★ Vergelijk jullie bevindingen. Zijn jullie antwoorden hetzelfde? Had de geur van de kauwgom een invloed op wat jullie zagen?

Tip:

Je kan de schattenjagers ook een tocht door je gemeente laten doen met de kauwgom en de pleister onder hun neus.

Kan je geuren vangen?

Nodig:

- ★ Papier en stiften, potloden of kleurpotloden
- ★ Ruimte om tekeningen tentoon te stellen.

Opdracht:

Kan je geur vangen? Welke geur zou jij hier willen vangen?

- ★ Bedenk een machine om jouw favoriete geur te vangen, je mag je helemaal laten gaan! Maak een leuke tekening van deze uitvinding.
- ★ Als je klaar bent mag je ze aan de grote uitvindingsmuur omhoog hangen. Zo kan iedereen die hier passeert jouw uitvinding bewonderen.

Extra:

- ★ Je kan je schattenjagers extra motiveren om leuke dingen te doen en je kan via een wedstrijd gegevens verzamelen om je publiek later te bereiken. (Online via een opt-in)
- ★ "Maak een foto van je tekening en post deze op onze website als je een extra prijs wil winnen! Elke week wordt er 1 tekening geloot en de winnaar mag ... Laat ook even je gegevens achter zodat we de winnaar zeker kunnen bereiken."

⁹ Foto: © Peter de Cupere

Ruik jij wat je ziet?

Nodig:

- ★ Afsluitbare potjes waarin de inhoud niet zichtbaar is (of een blinddoek)
- ★ Geurige materialen voor in de potjes
- ★ Een grote tafel en tape. (Deel de tafel op in 3 delen d.m.v. de tape)
- ★ Blinddoeken

Opdracht:

- ★ In het middelste vak van de tafel staan afgesloten potten (al dan niet geblindeerd) en gevuld met geurende dingen.
- ★ Op de rechtse kant van de tafel plaats je de opdrachten: 'Ruik en raad wat er in de pot zit. Kan je de geur beschrijven?'
- ★ De linkse kant van de tafel is voorzien van beeld- of woordkaarten (nevelig, muf, zoet, tingling, ...) Hier kan je de opdracht plaatsen: 'Plaats de potjes op het woord dat er volgens jou het best bij past.'¹⁰

De telegeurmachine

Nodig:

Kleed een ruimte in met een speciaal thema en aan de hand van verschillende rekwisieten. Boots bijvoorbeeld een middeleeuws buffet na met plastic eten in een kasteel en zet een harnas in de ruimte. Je kan ook voor bijpassende Middeleeuwse muziek zorgen.

Opdracht:

Het kasteel, de bibliotheek, het museum heeft een tijdmachine gebouwd en we flitsen terug in de tijd!

- ★ Kijk goed rond je heen, waar zijn we beland?
- ★ Hoe zou het hier geroken hebben? Welke geuren passen waar in deze kamer?

¹⁰ Idee en foto: Eduart

Eenvoudige versie:

Heb je niet zo veel tijd en middelen? Hang dan een foto op van hoe het er vroeger uitzag. Je kan de opdracht dan nog opleuken met oude voorwerpen die toen typerend waren voor je collectie (een oud boek, een oud werk) of je kan de kinderen zich laten verkleden in outfits van toen. Herken je deze foto, dit voorwerp, deze outfit? Zo zag de bibliotheek, het museum, het kasteel, de ridder,... er vroeger uit. Wat herken je nog? Hoe denk je dat het hier vroeger rook? Ruikt het nu anders?

Geurkastjes

Nodig:

- ★ Een vogelkastje
- ★ Een houtzaagje of houtboor voor de opening
- ★ Geurige materialen voor in het geurkastje

Opdracht:

Steek je neus eens in het geurkastje want Vlieg verstopte hier verrassende geuren. Kan je raden welke geur(en)? Vind je dit een aangename geur? Waar doet deze geur je aan denken?

Schilder of teken je favoriete geurplek

Nodig:

Verf

Essentiele olie, kruiden, ...

Opdracht:

Denk aan een plek die je leuk vindt.

- ★ Waarom vind je dit een leuke plek? Hoe ruikt deze plek? Welke geuren zijn er aanwezig?
- ★ Zorgen deze geuren ervoor dat je een goed gevoel krijgt bij deze plek? Welke geuren wil je echt nooit op deze plek ruiken?
- ★ Schilder je favoriete geurplek of schilder een nieuwe plek die je in je opkomt. Kies de kleuren die volgens jou passen bij de geuren. Of schilder met kruiden/geurverf/geurstiften/olie en geef je schilderij of tekening meteen de juiste geur.

Andere optie:

Geef ieder kind een potje met een specifieke geur en vraag hen nadien om een tekening te maken van een locatie, voorwerp of situatie waar deze geur hen aan doet denken. Je kan de schilderijen nadien tentoon stellen met de naam van de tekenaar, het verhaal achter de tekening en het potje met de geur.

Maak je eigen parfum

Nodig:

- ★ Kleine bokaaltjes
- ★ Water
- ★ Bloemen, blaadjes, kruiden of fruit met een sterke geur (steranijs, lavendel, kaneelstokje, citroen,...) of stinkende dingen zoals azijn. Je kan ook etherische olie voorzien. Zorg dat de kinderen de geurige voorwerpen kunnen plukken, verzamelen of voorzie een aparte tafel met olie of voorwerpen in schaalpjes.

Opdracht:

Kijk goed om je heen (je kan binnen of buiten kijken).

- ★ Welke dingen vind jij leuk of speciaal? Hebben deze dingen een gekke geur? Of een fijne of hele stinkende geur? Aan welke geur heb jij de leukste herinnering?
- ★ Kies jouw favoriete geurtjes en pluk of verzamel ze om je eigen parfum te maken!
- ★ Doe de geurtjes die je verzamelde samen in een bokaal (of eerst in de vijzel). Doe er een klein beetje water bij, laat jouw geurtje een beetje trekken (zoals bij thee). Zoals een parfumeur heb jij nu je eigen geurtje gemaakt. Natuurlijk heeft jouw geurtje ook een fantastische naam nodig...

Maak een geurtentoonstelling

Nodig:

Afbeeldingen van de werken in de collectie.

Opdracht:

Je bent nu bijna aan het einde van de zoektocht en hebt alle werken in het museum gezien. Er ligt hier een stapel afbeeldingen klaar van de verschillende werken die jij hebt kunnen zien.

- ★ Als jij een geur kon kiezen voor elk van deze kunstwerken, welke geur zou je dan kiezen? Denken de andere schattenjagers of je mama en papa iets anders? Vergelijk jullie ideeën maar eens.
- ★ Welke werken zou jij bij elkaar hangen op basis van hun geur? Hang ze op aan de muur en schrijf er erbij waarom je deze volgorde hebt gekozen.

De geur van mijn gemeente

Opdracht:

Organiseer een wandeling of fietstocht door je stad of gemeente en zet het unieke karakter van jouw stad/gemeente in de verf. Je kan de tocht ook langs de verschillende locaties laten gaan die ieder een individuele zoektocht hebben.

- ★ Wat is de geur van van je stad? Is deze geur in bepaalde wijken anders? Waarom?
- ★ Vergelijk de smaak/geur van je inwoners: heeft iedereen hetzelfde idee over de geur van je stad/gemeente? Of vallen sommige geuren anderen meer op?
- ★ Wat zorgt ervoor dat jouw stad/gemeente anders ruikt dan een andere? (Fabriek, weilanden, bakkerij, ...)
- ★ Hoe rook jouw stad/gemeente 500 jaar geleden?
- ★ Wat is jouw favoriete geurplek in de stad?
- ★ Zou de vuilnisbelt een fijnere plek zijn als hij heel erg lekker zou ruiken?

2.2 Zelf opdrachten maken

Je kan natuurlijk ook zelf opdrachten bedenken om jouw collectie of leuke plekken in cultuurhuis of gemeente extra in de verf te zetten. Maar misschien vind je opdrachten rond het thema geur niet zo evident of is het de eerste keer dat je deelneemt en heb je wat meer voorbereiding nodig. We geven tips over hoe je vlot zelf enkele opdrachten kan opstellen.

De eerste stap is kijken naar de mogelijkheden op jouw locatie. Wat wil je in de kijker zetten? En wat past al goed bij het thema geur? Je kan ideeën verzamelen via een brainstormsessie of mindmap. Zo kom je tot een heleboel mogelijkheden en het neemt niet veel tijd in beslag. Wanneer je een aantal ideeën hebt kun je deze gaan uitwerken. We maakten hieronder alvast enkele voorbeelden van mindmaps waarbij we vertrokken zijn van het soort locatie:

OPDRACHTEN VOOR VERSCHILLENDE LEEFTIJDEN

Het is de bedoeling dat kinderen van 4 tot 12 jaar deze schattenjacht kunnen doen, maar tussen deze groepen zit er natuurlijk een heel groot verschil in wat ze al kunnen. Differentiëren voor verschillende leeftijden is niet evident.

Er zijn een aantal opties om een zoektocht uit te werken voor verschillende leeftijden:

- ★ Je kan twee aparte zoektochten voor 2 leeftijdscategorieën uitwerken
- ★ Je kan gelaagdheid in je opdrachten steken met een basisversie voor kleintjes en een extended versie voor ouderen.
- ★ De moeilijkheidsgraad van een opdracht kan je bijvoorbeeld aanduiden met een kleurverschil, een tekening, een symbooltje of het aantal Vliegjes.

Voorbeeldopdracht: Ruik jij wat ik ruik?

Dit is de plek waar ik het liefst ben. Wat is de plek waar jij het liefst bent en naar wat ruikt het daar?

Wat zie je? Welke geur zou deze plek hebben? Ken je een woord voor de geur van deze plek? Kan je een nieuw woord verzinnen? Denk je bij deze plek aan fijne geuren of aan zware geuren? Aan donkere of lichte geuren?...¹¹

Tips voor de allerkleinsten (3 tot 6 jaar)

Ook jonge kinderen zijn dol op schattenzoektochten. Met de juiste prikkels en eenvoudige opdrachten blijven ze geboeid gedurende de hele schattenjacht.

- ★ Voor de allerkleinsten is het volgen van een parcours op zichzelf heel leuk. Je kan een zoektocht maken aan de hand van ballonnen, pijlen, vlaggen of Vliegjes, zonder verdere ingewikkelde opdrachten.
- ★ Wanneer je de kinderen door de zoektocht loodst aan de hand van tips, zijn vooral afbeeldingen of foto's leuk voor jonge kinderen. Maak je een fotozoektocht, kies dan voor duidelijke foto's en zoom niet te veel in op de details. Je kan ook prenten of foto's van voorwerpen of herkenbare plaatsen in je cultuurhuis gebruiken om de kleuters naar de schatkist te leiden.
- ★ Kinderen houden van avontuur! Teken met krijt, stift of stukjes tape een hindernissenparcours en maak er een avonturenschattenjacht van. Laat de kleuters springen over een rivier, van steen tot steen stappen, over een hele smalle strook lopen.
- ★ Print een afbeelding of foto van de verstopplaats van de schatkist en knip deze in een aantal grote stukken. En puzzelen maar.

¹¹ Bron afbeelding: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Waterlelies_\(Monet\)#/media/File:Claude_Monet-Waterlilies.jpg](https://nl.wikipedia.org/wiki/Waterlelies_(Monet)#/media/File:Claude_Monet-Waterlilies.jpg)

Tips voor iets oudere kinderen (+10 jaar)

Oudere kinderen houden van een uitdaging. Maak de opdrachten wat moeilijker of leid ze om de tuin.

- ★ Geef een bericht in geheimtaal. De kinderen krijgen steeds een stukje code, op het einde kunnen ze zo het bericht ontcijferen. Of print de boodschap in spiegelschrift.
- ★ Je kan oudere kinderen misleiden. Als ze denken dat ze de schat hebben gevonden, hang je een brief 'GEFOPT'. De schatkist ligt niet hier... Los dit raadsel op en ontdek waar de schatkist wel ligt.
- ★ Bevestig 2 oorschroeven aan de schatkist. Doe hier een cijferslotdoor. De kinderen ontdekken aan de hand van opdrachten de cijfers en kunnen zo de code kraken.
- ★ Maak het lopen moeilijker. Bind met een sjaaltje 2 voeten aan elkaar zodat de kinderen moeten springen, laat ze op klompen lopen, doe de kinderen een blinddoek en laat ze vertrouwen op hun reukvermogen.

EDUCATIEVE HULPLIJNEN

Je kan zelf een schattenjacht uitstippelen. Maar je kan ook een zoektocht laten maken door een cultuureducatieve organisatie of partner. Je kan hen ook inschakelen voor het organiseren van een bestaande workshop of een workshop op maat. AppelSIEN & ANNAnas, Artforum, Eduart, Mooss en Peter de Cupere bieden graag hun diensten en expertise aan.

[Je vindt hun concreet aanbod in deze handige gids](#). Het is aan jou om contact met hen op te nemen, prijsafspraken te maken en je verwachtingen uit te spreken.

SAMENWERKEN MET ANDERE PARTNERS

Door een evaluatie bij de cultuurhuizen ontdekten we dat meer dan de helft van de deelnemers rond de Schatten van Vlieg samenwerkt met andere partners. Sommigen voorzien naast de zoektochten in de cultuurhuizen een zoektocht in de hele gemeente, sommigen voorzien een extra beloning voor families die op meerdere locaties in de gemeente een schat zoeken of er ontstaan andere leuke samenwerkingsvormen. Ontdek de voordelen, concrete voorbeelden en mogelijkheden in onze [gids rond samenwerken](#).

COMMUNICEREN OVER JE ZOEKTOCHT

Nadat je zoveel werk in de voorbereidingen van je schattenjacht hebt gestopt, is het natuurlijk leuk om tijdens de zomermaanden zoveel mogelijk bezoekers te ontvangen. Het Vliegteam verzamelt tips om jouw schattenjacht in de kijker te zetten bij het grote publiek.

Let er zeker op dat je aan het begin van het seizoen voldoende reclame maakt voor de families die graag op voorhand plannen, maar vergeet de last-minute beslissers niet en zet je evenement voor de start ook nog eens goed in de kijker.

[Ontdek alle tips in de communicatiegids](#).

BELANGRIJKE DEADLINES & HULPMIDDELEN

We maakten [een lijstje van belangrijke deadlines en verschijningsdata](#). Hier vind je de komende maanden ook de linkjes naar alle hulpmiddelen terug.

VRAGEN

Heb je nog vragen? Dan vind je misschien al een antwoord in onze [veelgestelde vragen-lijst](#) of op cultuurnet.be/schattenjacht. Antwoord niet gevonden? Neem gerust contact op met elien@cultuurnet.be of lene@cultuurnet.be.